

دستورالعمل

شرایط متن نوشتار و طرح تابلوهای معرف کاربری

«مصوب جلسه هشتم شورای هماهنگی پاسداشت زبان فارسی»

در اجرای ماده ۱۷ آیین‌نامه اجرایی قانون ممنوعیت به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه، شورای هماهنگی پاسداشت زبان فارسی دستورالعمل مربوط به شرایط درج نام، نوشتار و طرح تابلوهای معرف کاربری را به شرح زیر به تمامی مراجع ذی‌ربط ابلاغ می‌کند:

ماده ۱: تعاریف

کلیه اصطلاحات تعریف شده در قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه، مصوب ۱۴/۹/۱۳۷۵ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه اجرایی آن، مصوب ۱۹/۲/۱۳۷۸ و اصلاحیه‌های ۲۳/۱۰/۱۳۸۶، ۲۰/۱۰/۱۳۸۸ و ۱۴/۱۱/۱۳۹۴ هیئت وزیران به همان معانی مشروح، و سایر اصطلاحات در معانی مشروح زیر در این دستورالعمل به کار می‌رود:

- ۱- قانون ممنوعیت: قانون ممنوعیت به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه
- ۲- آیین‌نامه اجرایی: آیین‌نامه اجرایی قانون ممنوعیت به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه
- ۳- شورا: شورای هماهنگی پاسداشت زبان فارسی، موضوع ماده ۱۷ آیین‌نامه اجرایی قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه.
- ۴- وزارت فرهنگ: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۵- دبیرخانه: دبیرخانه شورای هماهنگی پاسداشت زبان فارسی
- ۶- فرهنگستان: فرهنگستان زبان و ادب فارسی
- ۷- ادارات کل: ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌های سراسر کشور
- ۸- پلیس اماکن: پلیس نظارت بر اماکن عمومی ناجا
- ۹- شهرداری: شهرداری‌های کل کشور
- ۱۰- مرجع صدور مجوز فعالیت: اتحادیه‌های صنفی یا دستگاه‌های موضوع تبصره ذیل بند (م) ماده (۳۰) قانون نظام صنفی
- ۱۱- سازمان ثبت: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
- ۱۲- ثبت شرکت‌ها: اداره کل ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیر تجاری
- ۱۳- مرکز مالکیت معنوی: مرکز مالکیت معنوی
- ۱۴- نام: نام انتخاب شده برای نامگذاری واحد صنفی، فروشگاه، ساختمان‌های مسکونی، اداری و تجاری، اشخاص حقوقی که مقرر است روی بخشی از اماکن مربوطه مانند دیوار، شیشه‌ها یا تابلوی آنها درج شود.

۱۵- تابلو: هر نوع پیکره یا سازه و یا نوشته‌ای که طبق ضوابط فنی شهرداری طراحی، و بر نمای قابل رؤیت واحدهای صنعتی، فروشگاه‌ها یا روی نمای عمومی ساختمان‌ها و اماکن و محوطه آنها برای معرفی کاربری مکان و یا محصول نصب می‌شود.

۱۶- طرح: طرح مندرج در تابلو

۱۷- مرکز امور اصناف: مرکز امور اصناف و بازرگانان وزارت صنعت، معدن و تجارت

۱۸- متقاضی: اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای مجوز فعالیت اقتصادی از مراجع ذی ربط که درخواست تهیه و نصب تابلو در مکان فعالیت خود را دارد.

۱۹- سامانه: سامانه الکترونیکی برخط ثبت نام، بررسی و نظارت تابلوهای معرف کاربری.

ماده ۲: مستندات قانونی

۱- قانون منع بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه مصوب مورخ ۱۳۷۵/۹/۱۴ مجلس شورای اسلامی.

۲- آیین‌نامه‌های اجرایی مصوب مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲۳، ۱۳۷۸/۲/۱۹ و ۱۳۹۴/۱۱/۱۴ هیئت محترم وزیران

۳- سیاست‌ها و ضوابط حاکم بر تبلیغات محیطی جلسه ۱۹۸ مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۲۷ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی

۴- سیاست نامگذاری خیابان‌ها و اماکن عمومی و مؤسسات، مصوب جلسه ۱۷۹ مورخ ۱۳۶۷/۱۱/۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۵- آیین‌نامه اماکن عمومی.

ماده ۳: ضوابط و مقررات

۱- شهرداری مرجع صدور مجوز نصب تابلو می‌باشد.

۲- وزارت فرهنگ مرجع تشخیص رعایت اجرای قانون و مفاد این دستورالعمل است. شهرداری‌ها و مراجع صدور مجوز فعالیت به عنوان متولیان ذی ربط و پلیس اماکن به عنوان ضابط اجرایی، موظف به همکاری با این وزارتخانه هستند.

۳- ادارات کل مرجع صدور تأییدیه نوشتار و طرح تابلو با رعایت مراتب زیر هستند:

الف) خط تابلو و نحوه درج مطالب تابلوها باید خوانا و قابل تشخیص باشد.

ب) استفاده از خط و زبان فارسی در مطالب تابلوها الزامی است.

ج) رعایت نسبت ۷۰٪ خط فارسی به ۳۰٪ خط بیگانه در تمامی تابلوهایی که کاربری دوزبانه دارند الزامی است.

تبصره: در تابلوهایی سفارتخانه‌ها، کلیساها و دیگر مؤسسات و اماکن متعلق به خارجیان یا در موارد ضروری، در کنار خط بیگانه، باید عنوان و نشان حاوی نوشتار به خط و زبان فارسی نیز درج شود. این تابلوها مشمول رعایت نسبت خط فارسی به خط بیگانه نمی‌شوند.

د) استفاده از تابلو یا نوشته‌ها یا نشانه‌هایی که منحصراً به خط غیرفارسی نوشته شده ممنوع است.

ه) استفاده از خط بیگانه برای معادل نویسی اسامی و عناوین بر روی تابلوهای معرف کاربری، برای معرفی یا بیان کاربری کالا و خدمات، تنها در صورتی مجاز است که نسبت خط بیگانه به خط فارسی ۳۰ به ۷۰ باشد.

و) استفاده از واژه های بیگانه‌ای که فرهنگستان زبان و ادب فارسی معادلی برای آنها به تصویب نرسانده، در صورتی مجاز است که از فرهنگستان استعلام شود و فرهنگستان نیز اعلام کند که وضع معادل فارسی را برای آنها ضروری نمی داند و به کاربرد آنها بلامانع است.

ز) مطالب تابلو باید مطابق با الگوهای دستوری و املاي زبان فارسی باشد.

ح) مؤسساتی که در سایر کشورها محصولات با نام تجاری خاص تولید می کنند، در صورت سرمایه‌گذاری در ایران، می‌توانند در ثبت شرکت سرمایه‌پذیر و عرضه محصولات تولید شده در ایران، با رعایت قانون ممنوعیت و آیین نامه اجرایی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط، از نام شرکت خارجی سرمایه‌گذار و نام تجاری خاص محصولات یاد شده استفاده کنند و تفاوت و محدودیتی برای تبلیغات این گونه محصولات با موارد مشابه داخلی نخواهد بود.

ط) مجوز استفاده از نام و نشان تجاری داخلی در تابلو با درخواست شرکت مربوطه و به نام آن شرکت صادر خواهد شد و در خصوص نام و نشانه‌های خارجی، با درخواست نمایندگی دارای مجوز از مرکز امور اصناف انجام می‌شود.

ی) فرهنگستان، به استناد ماده ۱۵ آیین نامه اجرایی، مرجع تشخیص فارسی بودن نام است و با استعلام دستگاه مجری، حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز کاری اعلام نظرخواهد کرد.

تبصره ۱: تا زمان اعلام نظر فرهنگستان مجازات‌های مطروحه در قانون اعمال نخواهد شد.

تبصره ۲: عدم اعلام فرهنگستان در زمان مقرر به منزله تأیید نام استعلام شده خواهد بود.

ماده ۴: وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ادارات کل استان لازم است واحد مناسبی را برای بررسی درخواست و صدور تأییدیه نوشتار و طرح تابلو تعیین کنند.

در صورت کامل بودن مدارک و صحیح بودن طرح ارسالی در سامانه، ادارات کل موظف هستند ظرف مدت ۸ روز کاری اقدام به صدور تأییدیه کنند. عدم اعلام نظر در مهلت مذکور به منزله تأیید خواهد بود.

تبصره ۱: در صورت ابهام در تشخیص فارسی بودن یا فارسی نبودن نام و طرح حاوی نوشتار، ادارات کل موظف هستند از دبیرخانه استعلام کنند.

تبصره ۲: چنانچه قبلاً نام درخواستی استعلام شده باشد، دبیرخانه با استفاده از بانک اطلاعاتی، پاسخ لازم را ظرف مدت ۳ روز کاری اعلام خواهد کرد و در مواردی که نیاز به استعلام از فرهنگستان باشد با رعایت بند (ی) ماده ۳ اقدام خواهد شد.

۳- ادارات کل به آن دسته از واحدهایی که تابلوی آنها مغایر قانون باشد اخطار می دهد تا ظرف مدت ۱۵ روز کاری نسبت به اصلاح تابلوی خود اقدام کنند.

۴- ادارت کل، پس از اتمام مهلت، چنانچه واحد ذی‌ربط، اقدامی در جهت اصلاح تابلوی خود نکرده باشد، مراتب را برای اقدام قانونی به پلیس اماکن ناجا اعلام می کنند.

۵- پس از اصلاح تابلو و تأیید ادارات کل، مراتب اجرای قانون از طریق مراجع صدور مجوز فعالیت به پلیس اماکن اعلام خواهد شد.

ماده ۵: وظایف شهرداری

۱- شهرداری، با همکاری مراجع صدور مجوز فعالیت، اطلاعات لازم را در مورد قانون ممنوعیت و آیین نامه اجرایی و مفاد این دستورالعمل در اختیار متقاضیان اخذ تابلو و نیز متصدیان قرار خواهد داد.

۲- شهرداری مجوز نصب تابلو را زمانی صادر خواهد کرد که متقاضی تأییدیه نام و طرح تابلو را از ادارات کل اخذ کند و به شهرداری ارائه دهد.

۳- شهرداری بر تابلوهای نصب شده، از نظر مطابقت با دستورالعمل، نظارت خواهد کرد و ضمن جلوگیری از ادامه نصب تابلوهایی که منطبق با دستورالعمل نیست، واحدهای ذی ربط را برای اخذ تأییدیه نام و طرح به سامانه ارجاع خواهد داد.

۴ - شهرداری، با توجه به وظیفه نظارتی دائم خود، در هنگام صدور مجوز نصب تابلو برای فروشگاه‌ها یا اماکن جدید یا فروشگاه‌ها و اماکنی که قصد تغییر تابلوی خود را دارند، مفاد این دستورالعمل را رعایت می‌کند.

ماده ۶: وظایف دبیرخانه

دبیرخانه مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل را برعهده دارد.

دبیرخانه اسامی ارسالی از ادارات کل را از فرهنگستان استعلام می‌کند و پاسخ آنها را برای اطلاع متقاضی و ادارات کل در سامانه الکترونیکی قرار می‌دهد.

دبیرخانه موظف است در پایان هر سه ماه، گزارش عملکرد نهادهای مرتبط با اجرای این دستورالعمل را از تمامی اعضای شورا اخذ کند و در جلسه شورا ارائه دهد.

دبیرخانه موظف است با تهیه سامانه الکترونیکی متصل به ادارات کل و سایر دستگاه‌های مرتبط، در جهت یکسان‌سازی تصمیمات و تسریع در امور اقدام کند.

ماده ۷: وظایف مراجع صدور مجوز فعالیت

مراجع صدور مجوز فعالیت، با نظارت بر واحدهای صنفی مربوطه، تخلفات را به ادارات کل منعکس می‌کنند.

درخصوص رعایت مفاد این دستورالعمل، مراجع صدور مجوز فعالیت اطلاعات لازم را در اختیار متقاضیان اخذ پروانه کسب قرار می‌دهند.

پروانه کسب برای اشخاص حقیقی، به نام متقاضی واجد شرایط و برای اشخاص حقوقی، به نام شرکت ثبت شده با ذکر نام مدیر عامل و یا یکی از اعضای هیأت مدیره (براساس مصوبه هیأت مدیره و اساسنامه، آگهی روزنامه رسمی و موضوع فعالیت شرکت) و در مشارکت‌های مدنی به نام یکی از شرکاء صادر می‌شود.

مراجع صدور مجوز فعالیت در ذیل پروانه کسب عبارت زیر را درج می‌کنند: « **نصب تابلو منوط به اخذ تأییدیه نام و طرح از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است** »

ماده ۸: وظایف فرهنگستان

فرهنگستان استعلام‌های رسیده در مورد اسامی را ظرف مدت ۱۵ روز کاری پاسخ می‌دهد.

فرهنگستان مجموعه مصوبات خود را بر روی سامانه مربوطه قرار می‌دهد.

فرهنگستان موظف به ایجاد سامانه الکترونیکی استعلام برخط و ارتباط با وزارت فرهنگ، سازمان ثبت، دبیرخانه هیئت عالی نظارت و وزارت صنعت، معدن و تجارت و در اختیار قرار دادن اسامی تأیید شده و رد شده به آنها می‌باشد.

ماده ۹: وظایف سازمان ثبت

۱- سازمان، قوانین و مقررات مربوط به ممنوعیت بکارگیری اسامی بیگانه را از طریق سامانه‌های الکترونیکی خود در اختیار متقاضیان قرار دهد.

۲- ثبت شرکتها موظف است در مورد اسامی شرکت‌ها و مؤسسات غیر تجاری از فرهنگستان استعلام کند.

تبصره: این بند شامل شعب یا نمایندگی‌های شرکت‌های خارجی یا شرکت‌های تأسیس شده با مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی، نمی‌شود.

۳- مرکز مالکیت معنوی، در مرحله تکمیل اظهار نامه ثبت علامت، به منظور تفهیم ماده ۸ آئین نامه اجرایی، تعهدی به شرح ذیل از متقاضی ثبت اخذ می کند.

«اینجانب بر طبق ماده ۸ آیین نامه اجرایی قانون ممنوعیت به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه تقاضای ثبت علامت لاتین را دارم»

۴- سازمان ثبت در مرحله ثبت نام تا صدور مجوز و مرکز مالکیت معنوی در مرحله صدور گواهینامه ثبت علامت لاتین، تأییدیه ای را با متن زیر از متقاضی اخذ می کنند و آن را در ذیل یا ظهر تأییدیه یا گواهینامه نیز درج می نمایند:

«ثبت علامت به منزله اجازه فعالیت تولید و یا عرضه کالا و یا خدمات نیست و مالک علامت بنا به مورد، باید مجوزهای قانونی لازم را برای فعالیت های تولیدی، خدماتی، تجاری، بازرگانی و تبلیغی خود و نیز نام گذاری بر روی محصولات و خدمات یا تابلوهای معرف کاربری اخذ کند.»

ماده ۱۰: وظایف پلیس اماکن

۱- پلیس اماکن بعد از دریافت مشخصات واحدهای متخلف از ادارات کل و مراجع صدور مجوز فعالیت (واحدهای صنفی از طریق اتاق اصناف شهرستان) اقدامات زیر را انجام می دهد:

الف) اخطاریه ای با مهلت ۱۵ روزه برای جمع آوری یا اصلاح تابلو و اخذ تأییدیه از ادارات کل برای متخلف صادر می کند.

ب) با اتمام مهلت فوق، از فعالیت واحد مربوطه تا رفع تخلف جلوگیری و پرونده را به مراجع قضایی ارجاع می کند.

۲) پلیس اماکن متقاضیان اخذ پروانه کسب را برای آگاهی از قانون ممنوعیت و همچنین فرایند دریافت تأییدیه نصب تابلو به سامانه هدایت می کند.

ماده ۱۱: در مواردی که میان سازمان های مذکور بر سر نحوه اجرا یا تفسیر مفاد این دستورالعمل اختلاف وجود داشته باشد، شورا مرجع رسیدگی به حل اختلاف خواهد بود.

این دستورالعمل در ۱۱ ماده و ۶ تبصره در جلسه هشتم مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۵ به تصویب شورای هماهنگی پاسداشت زبان فارسی رسید.

سید عباس صالحی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

و

رییس شورای هماهنگی پاسداشت زبان فارسی